

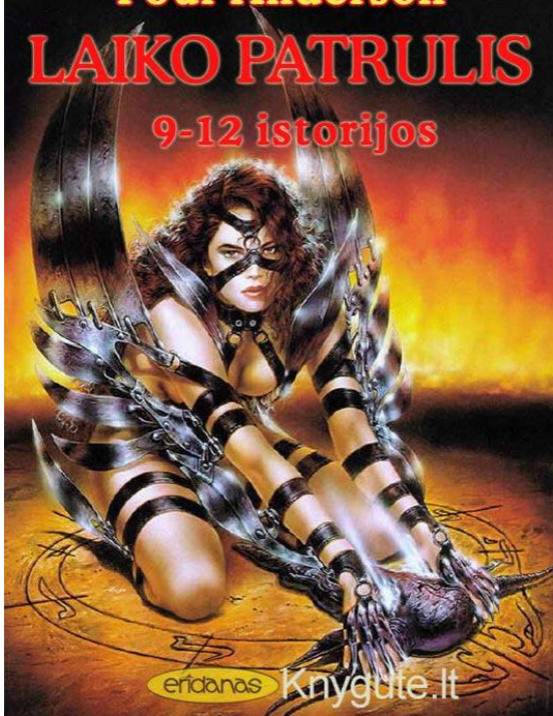
Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

Poul Anderson

LAIKO PATRULIS

9-12 istorijos

eridas

Knygute.lt

Poul Anderson

LAIKO PATRULIS #9-12

Mokslinės-fantastinės
apysakos ir apsakymai

Laiko kelionės - įprastas
reiškinys netolimos ateities
žmonijos gyvenime. Mensas
Everardas, Laiko Patrulio
agentas saugo amžinojo laiko
labirintus nuo neprašytų svečių
- šizofrenikų, maniakų ir kitokių
piktadarių..

Iš anglų kalbos vertė ŽIVILĖ SAMĖNAITĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
117 tomas. Serija įkurta 1990m.

Poul Anderson - *Time Patrol*:

#9 The Year of the Ransom

#10 The Stranger That is Within Thy Gates

#11 Women and Horses and Power and War

#12 Before the Gods That Made the Gods

Poul Anderson - *Goat Song*

Poul Anderson, THE TIME MAZE

New York, Torbooks, 1993

Copyright © by Poul Anderson, 1993

Cover art Copyright © by Luis Royo, 1996

Vertimas į lietuvių kalbą:

© leidykla "Eridanas", 1998

© leidykla Knygute.lt, 2017

Turiny

IŠPIRKOS METAI

**NEPAŽĪSTAMASIS TAVO
NAMUOSE**

**ŽIRGAI IR MOTERYS,
VALDŽIA IR KARAS**

**ANKSČIAU, NEI DIEVAI
SUKŪRE DIEVUS**

OŽIO DAINA

IŠPIRKOS METAI

1987m. rugsėjo 10d.

"Puikioji vienatvė". Tikrai, Kiplingas galėjo taip pasakyti. Pamenu, kaip šiurpas varstė man nugarą, kai pirmą kartą išgirdau šias eilutes. Man jas garsiai perskaitė dėdė Stivas. Ir nors tai buvo daugiau kaip prieš dešimt metų, jos iki šiol veikia mane lygiai taip pat. Aišku, tame eilėraštyje kalbama apie jūrą ir kalnus... bet tokie yra ir Galapagai, Užburtosios salos.

Šiandien man reikalinga bent dalelė jų vienatvės. Didžiuma turistų - linksmi, šaunūs žmonės. Tačiau kai visą sezoną vedžioji juos tais pačiais takais ir atsakinėji į tuos pačius klausimus, galiausiai tai pradeda varginti. Dabar turistų srautas sumažėjo, mano vasaros darbas baigtas, netrukus aš atsidursiu namie, Valstijose, ir tęsiu studijas doktorantūroje. Kitos tokios progos nebebus.

- Vanda, brangioji! - Roberto pavartoja žodį "guerida", kuris gali reikšti daug daugiau. Bet nebūtinai. Aš akimirkai susimąstau, o jis skubiai tęsia: - Prašau, leisk bent man vykti su tavimi.

Aš purtau galvą.

- Atleisk, drauguži. - Ne, ne visai taip; "amigo" irgi negalima išversti vienareikšmiškai. - Aš visai nepykstu ant tavęs, nieko panašaus. Paprasčiausiai noriu kelias valandas pabūti viena. Ar tau niekada neužteina toks noras?

Aš neveidmainiauju. Mano kolegos gidai - puikūs žmonės. Norėčiau, kad mūsų draugystė ilgiau išsilaikytų. Taip ir bus, jei vėl kada visi čionai sugrįšime. Tačiau šito niekas negali užtikrinti. Aš nežinau, ar man pavyks atvažiuoti čionai kitąmet. Galbūt mano svajonė išsipildys, ir mane pakvies dirbti į Darvino mokslinių tyrimų stotį. Galbūt, o gal ir ne. Jie negali priimti visų norinčiųjų. Arba per tą laiką atsiras kokia nors kita svajonė. Ši ekskursija šešiese kateriu aplink archipelagą su leidimu trumpam įsikurti stovyklą išties gali tapti paskutiniu akordu to, ką mes vadiname "el companerismo", tai yra, draugyste. Na, gal dar ateis vienas kitas sveikinimo atvirukas per Kalėdas.

- Tau būtina apsauga, - dramatiškai sako Roberto. - Tas keistas žmogus, apie kurį mums pasakojo, išmaišė visą Puerto Ajoją, klausinėdamas apie šviesiaplaukę merginą iš Šiaurės Amerikos.

Leisti Roberto mane lydėti? Pagunda didelė.

Jis gražus, linksmo būdo, be to, tikras džentelmenas. Nors mudu per šiuos kartu praleistus mėnesius neužmezgėme romano, visgi buvome visai netoli to. Atsispirti jam nelengva.

Bet būtina, daugiau dėl jo paties, negu dėl manęs. Ir pagrindinė priežastis slėpėjo anaip tol ne jo tautybėje. Mano galva, iš visų Lotynų Amerikos šalių Ekvadoras jankiams arčiausiai širdies. Mūsų požiūriu, čia viskas gerai. Kitas - žavingas miestas, ir net Gvajakilis - neišvaizdus, pritvinkęs išmetamųjų dujų tvaiko, užiantis dieną naktį - labiausiai man primena Los Andželą. Bet vis dėlto Ekvadoras - ne Jungtinės Valstijos; ekvadoriečių požiūriu, ne viskas gerai būtent su manimi, pradedant nuo to fakto, kad aš nesu tikra, kada pereisiu prie pastovesnio gyvenimo būdo, jeigu išvis kada pereisiu.

Todėl juokdamasi sakau:

- O taip, senjoras Fuentesas pasakojo man pašte. Vargšelis, jis buvo taip susirūpinęs. Vis kalbėjo, kaip keistai apsirengęs tas nepažįstamasis, koks keistas jo akcentas ir taip toliau. Nejaugi jis dar nežino, kokių tipų galima pamatyti tarp turistų, atvykstančių kruizo laivais? Beje, kiek blondinių apsilanko salose šiais laikais? Tikrai ne mažiau penkių šimtų

per metus.

- Be to, kaip tas slaptasis Vandos gerbėjas prisikastų iki jos? - įsiterpia Dženifer. - Plaukite?

Mes sužinojome, kad nuo to laiko, kai mūsų kateris išplaukė iš Santa Kruso, nė vienas laivas neapsilankė Bartolomės saloje. Aplinkui nėra jokių jachtų, o vietinius žvejus visi pažįsta.

Roberto nurausta: tai matyti net ir pro įdegimą, tokį pat tamsų, kaip mūsų visų. Aš užjaučiamai tapšnoju jam per ranką, tuo pat metu sakydama likusiems:

- Pirmyn, bičiuliai, plaukiokite, nardykite, žodžiu, darykite, kas į galvą šaus. Aš grįšiu laiku, padėsiu ruošti vakarienę.

Apsisuku ir greitai žingsniuojau tolyn nuo įlankos. Man tikrai reikia pabūti vienai šioje keistoje, atšiaurioje, gražioje gamtoje.

Galima pasinerti į gamtą plaukiojant po vandeni su akvalangu. Vanduo čia skaidrus kaip stiklas, švelniai lyg šilkas apgaubiantis kūną. Retsykiais sutinki vieną kitą pingviną, ne tiek plaukiantį, kiek skrendantį vandeniui; žuvų pulkai šauda į šalis kaip fejerverkai, siūbuoja jūros žolių atvašynai; su jūros liūtais nesunku

susidraugauti. Tačiau kiti plaukikai, kad ir labai mieli, visgi pernelyg plepūs. O aš noriu pabendrauti su gamta. Draugijoje negalėčiau to prisipažinti; skambėtų pernelyg pompastiškai, lyg būčiau iš "Greenpeace" ar Berklio Liaudies Respublikos.

Kai baltas kriauklėtas smėlis ir mangrovų tankmė lieka man už nugaros, tarytum atsiduriu visiškai laukiniame krašte. Bartolomė yra vulkaninės kilmės sala, kaip ir jos seserys, tačiau beveik neturi dirvos sluoksnio. Nors dar rytas, saulė karštai kepina, ir nė menkiausias debesėlis netemdo jos švytėjimo. Kur ne kur stirkso skurdūs krūmokšniai ar žolės kupsteliai, bet ir tie pranyksta, kai pasuku link Smailiosios uolos. Mirguliuojančioje tyloje tik manieji "Adidas" šiurena per tamsią lavą.

Tačiau... tarp riedulių ir mažose balutėse kepurnėjasi ryškiai oranžiniai ir mėlyni krabai, atnešti potvynio. Atsigręžusi matau retos šiuose kraštuose rūšies driežą. Aš stoviu vos per žingsnį nuo to kvailelio mėlynomis letenėlėmis; užuot sprukęs šalin, patiklus padarėlis ramiai stebi mane. Tiesiai prieš nosį pralekia kikilis; o juk būtent Galapagų kikiliai padėjo Darvinui suvokti, kaip laikui bėgant keičiasi gyvoji gamta. Suka ratus baltas albatrosas.

Dar aukščiau sklando fregata. Pakeliu prie akių žiūronus, kabančius man ant kaklo, ir gėriusi arogantiškai išlenktais sparnais, švytinčiais saulės spindulių sraute, bei dvišaka uodega, primenančia dviašmenį jūrų plėšiko kardą.

Čia nėra takų, nuo kurių aš paprastai prašau turistus nenužengti. Ekvadoro valdžia šiuo atžvilgiu laikosi griežtos pozicijos. Nežiūrint ribotų išteklių, ji dirba didelį darbą, stengdamasi išsaugoti ir atgaivinti aplinką. Todėl, kaip ir priklauso biologui, aš visada žiūriu, kur statau koją.

Apsuksių salą iš rytų pusės, o tuomet kopsiu laiptuotu taku iki centrinės viršukalnės. Nuo jos atsiveria kvapą gniaužiantis vaizdas: Santjago sala ir bekraštė jūros platybė. Šiandien jis priklausys tik man. Ten pat tikriausiai suvalgysiu priešpiečius, kuriuos pasiėmiau su savimi, o paskui galbūt nusileisiu prie vandens, išsinersiu iš džinsų bei marškinių ir pasimėgausiu maudyne vienuoje prieš grįždama į vakarinę salos dalį.

Ei, nepamiršk atsargumo, mergyt! Nuo čia iki pusiaujo vos dvidešimt mylių. Čionykštė saulė reikalauja pagarbos. Aš trūkteliu žemyn plačiabrylės skrybėlės kraštus ir stabteliu gurkš-

telėti iš gertuvės.

Atsipūsk, apsidairyk aplinkui. Užkopiau į nemažą aukštį, todėl turėsiu kiek nusileisti žemyn, kad išeičiau į pagrindinį taką. Pakrantės ir stovyklos iš čia nebesimato. Užtat matosi akmenų sąvartos ties Salivano įlanka, vaiskiai žydras vanduo, pilkas Point Martines siluetas didžiojoje saloje. Kas ten, vanagas? Vėl pakeiliu prie akių žiūronus.

Blyksnis danguje. Atšvaitas nuo metalo. Lėktuvas? Vargu. Vėl nieko nėra.

Sutrikusi nuleidžiu žiūronus. Esu pakankamai prisiklausiusi apie skraidančias lėkštes arba, pagarbiau išsireiškus, NSO. Bet niekada rimtai nežiūrėjau į tas kalbas. Tėtis sugebėjo įskiepyti mums reikiamą dozę sveiko skepticizmo. Na, jis juk inžinierius elektrotechnikas. Kas kita dėdė Stivas, archeologas, kuris išmaišė visą pasaulį ir tvirtina, kad pasaulis pilnas mums nesuprantamų dalykų. Na, bet tikriausiai aš niekada ir nesužinosiu, ką būtent ką tik mačiau. Metas traukti toliau.

Tik staiga iš niekur ūžteli vėjo gūsis. Švelni oro banga. Mane uždengia šešėlis. Užverčiu veidą aukštyn.

Negali būti!

Virš mano galvos, gal dešimties pėdų aukštyje, be garso kybo ore kažkas, iš pirmo žvilgsnio panašus į didžiulį motociklą be ratų. Priekiniame balne sėdintis vyras laikosi už kažko, primenančio vairo rankenas. Matau jį nepaprastai aiškiai. Sekundės slenka lyg amžiai. Mane sukausto toks siaubas, kokį gyvenime buvau patyrusi tik kartą, septyniolikos metų, kai per liūtį važiauvau spiraliniu kalnų keliu netoli Big Suro, ir mašinos ratai pradėjo slysti.

Tuomet man pavyko išsisukti. O šitas siaubas vis nesibaigia.

Vyriškis maždaug penkių pėdų devynių colių ūgio, prakaulus, bet plačiapetis, oda tamsi, veidas raupuotas, ereliška nosis, juodi plaukai, krentantys ant ausų, juoda barzda ir ūsai, pakirpti, bet pasišiaušę. Apdaras visiškai nedera prie fantastiškos mašinos: išklypę batai, apsmukusios rudos kojinės, kyšančios iš po trumpų pūstų kelnių, laisvo kirpimo marškiniai ilgomis rankovėmis, veikiausiai šafrano spalvos, nors sunku pasakyti pro purvo sluoksnį. O dar plieninis antkrūtinis, šalmas, raudonas apsiaustas, kardas makštyse prie kairiosios šlaunies...

Balsas atsklinda taršai iš už šimto mylių:

- Jūs ledi Vanda Tamberli?

Aš jau žiojausi klykti, tačiau, kaip bebūtų keista, tas klausimas gražina man savitvardą. Kad ir kas čia dedasi, aš susidorosiu. Nesu linkusi į isteriją. Košmaras, kliedesys? Nemanau. Pernelyg kaitriai saulė šildo mano nugarą, karščiu alsuoja uolos aplinkui. Jūra tokia ryški. Galėčiau suskaičiuoti visus ano kaktuso spyglius. Pokštas, triukas, psichologinis eksperimentas? Ne, šitas reginys atrodo realesnis... Nepažįstamasis kalba ispaniškai su Kastilijos akcentu, tačiau taip keistai, kaip iki šiol dar nebuvau girdėjusi kalbant.

- Kas jūs? - vargais negalais išlemenu. - Ko jums reikia?

Vyriškis prasišiepia. Išgedę dantys. Nesuprasi, jis įsakinėja ar maldauja:

- Greičiau! Privalau surasti Vandą Tamberli. Jos dėdei Estebanui gresia baisus pavojus.

- Tai aš! - nevalingai šūkteliu.

Jis trūksmingai nusikvatoja. Mašina neria tiesiai į mane.

Bék!

Nepažįstamasis pasiveja mane, pasilenkia, dešine ranka apglėbia per juosmenį. Plieniniai raumenys. Jis trūkteli mane nuo žemės....